

**overzicht
praktische
opleiding
diploma B-verpleegkundige**

van: .....

.....

INHOUDSOPGAVE

Geheimhouding	2
Administratief gedeelte	3
Persoonlijke gegevens leerling	5
Overzicht praktijkleerperioden	6
Klinische lessen	8
Patiëntenbesprekingen	11
Verpleegkundige verslagen, werkstukken	14
Diversen	16
Overzicht van de vorderingen van de leerling	18
Functioneel gedeelte	19
Vaardigheden psychiatrische verpleegkunde	20
Vaardigheden somatische verpleegkunde	28
Bijgewoonde handelingen	36
Toelichting bij het gebruik van het Overzicht Praktische Opleiding	47

OVERZICHT PRAKTISCHE OPLEIDING tot het diploma B-verpleegkundige

(gebruik zie naar goedkeuring)

Volgens het besluit d.d. 30 mei 1975, Stert. 111* houdende Regeling Opleiding diploma B-verpleegkundige wordt het gebruik van het Overzicht Praktische Opleiding tijdens de opleiding voorgeschreven (artikel 17).

Dit Overzicht is het eigendom van de opleidingsinrichting en wordt bij het behalen van het diploma uitgereikt aan de verpleegkundige.

* Laatstelijk gewijzigd bij besluit d.d. 29 september 1977, Stert. 193.

Persoonlijke gegevens van de leerling

Naam : _____

Voornamen : _____

Geboortedatum : _____ pasfoto

Geboorteplaats : _____

Nationaliteit : _____

(handtekening van de leerling)

In het bezit van het diploma	<u>Verpleegkundige A</u>	no _____ d.d. _____
	<u>Verpleegkundige Z</u>	no _____ d.d. _____
	<u>Ziekenverzorging</u>	no _____ d.d. _____

Leerling-verpleegkundige

in: _____¹⁾ te: _____

van: _____ tot: _____

in: _____²⁾ te: _____

van: _____ tot: _____

1) Deze opleidingsinrichting is erkend voor de volledige opleiding
tot het diploma B-verpleegkundige gedeeltelijke

_____³⁾
(handtekening)

2) Deze opleidingsinrichting is erkend voor de volledige opleiding
tot het diploma B-verpleegkundige

_____³⁾
(handtekening)

3) Door de voor de opleiding verantwoordelijk gestelde persoon.

	Afdeling (doelstelling)	Praktijkleerperiode van..... tot.....	Onderbrekingsdagen van ..... tot.....	aantal onderbrekingsdagen	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
1ste leerperiode					
2de leerperiode					
3de leerperiode					

	Onderwerp	maand + jaartal	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
1ste leerperiode			

	Onderwerp	maand + jaartal	maand + jaartal	maand + jaartal	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
2de leerperiode					

	Onderwerp	maand +	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
3de leerperiode			

	Onderwerp	maand +	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
1ste leerperiode			

PATIËNTENBESPREKINGEN (vervolg)

	Onderwerp	maand +	maand +	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
2de leerperiode				

PATIËNTENBESPREKINGEN (vervolg)

	Onderwerp	maand +	maand +	Handtekening (door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling)
3de leerperiode				

	Onderwerp	maand + jaar	maand + jaar	Handtekening*
1ste leerperiode				
2de leerperiode				

	Onderwerp	maand + jaar	maand + jaar	Handtekening*
2de leerperiode (vervolg)				
3de leerperiode				

* Voor verpleegkundige verslagen de verpleegkundig docent, voor werkstukken de desbetreffende vakdocent.

* Voor verpleegkundige verslagen de verpleegkundig docent, voor werkstukken de desbetreffende vakdocent.

DIVERSEN*

	Omschrijving	maand +	maand +	Handtekening**
		jaar	jaar	
1ste leerperiode				
2de leerperiode				

* Het is de bedoeling dat op deze bladzijde aanvullende leerervaringen van de leerling worden vermeld, bijvoorbeeld een niet vereiste stage, een excursie en dergelijke.

** Af te tekenen door degene die de leerling heeft begeleid.

DIVERSEN* (vervolg)

	Onderwerp	maand +	Handtekening**
		jaar	
2de leerperiode (vervolg)			
3de leerperiode			

* Het is de bedoeling dat op deze bladzijde aanvullende leerervaringen van de leerling worden vermeld, bijvoorbeeld een niet vereiste stage, een excursie en dergelijke.

** Af te tekenen door degene die de leerling heeft begeleid.

		Handtekening*
1ste leerperiode	Aanvang op	
	Verleende ontheffingen ingevolge Opleidingsregeling:	
	Bijzonderheden:	
2de leerperiode	Toegelaten tot de 2de leerperiode	
	Verleende ontheffingen ingevolge Opleidingsregeling:	
	Bijzonderheden:	
3de leerperiode	Toegelaten tot de 3de leerperiode	
	Verleende ontheffingen ingevolge Opleidingsregeling:	
	Bijzonderheden:	

Diploma onder registrummer: .....

uitgereikt op: .....

* Af te tekenen door of namens het hoofd van de opleiding.

FUNCTIONEEL GEDEELTE

VAARDIGHEDEN WELKE DE LEERLING TIJDENS DE OPLEIDING HEEFT VERKREGEN

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	
35	
36	
37	
38	
39	
40	
41	
42	
43	
44	
45	
46	
47	
48	
49	
50	
51	
52	
53	
54	
55	
56	
57	
58	
59	
60	
61	
62	
63	
64	
65	
66	
67	
68	
69	
70	
71	
72	
73	
74	
75	
76	
77	
78	
79	
80	
81	
82	
83	
84	
85	
86	
87	
88	
89	
90	
91	
92	
93	
94	
95	
96	
97	
98	
99	
100	

PSYCHIATRISCHE VERPLEEGKUNDE*

Aspecten van de verpleging m.b.t.

- A. 1 het opstaan/naar bed gaan . . . . .
 2 het wassen/baden . . . . .
 3 de uiterlijke verzorging . . . . .
 4 het eten/drinken . . . . .
 5 het gebruik maken van het toilet . . . . .
 6 de verzorging van het woonmilieu . . . . .
- B. **observatie en rapportage**
 7 dagrapport maken . . . . .
 8 avondrapport maken . . . . .
 9 nachtrapport maken . . . . .
 10 opnamerapport maken . . . . .
 11 observatierapport maken m.b.t. onder A genoemde aspecten . . . . .
 12 rapportage over één van de onder E genoemde aspecten . . . . .
 13 rapportage n.a.v. observatie van een patiënt gedurende een week . . . . .
 14 rapportage n.a.v. begeleiding van een groep patiënten . . . . .
 15 rapportage over het functioneren van een patiënt m.b.t. (een) specifiek(e) behandelingsaspect(en) . . . . .
 16 observatie met behulp van gedragsbeoordelingsschalen . . . . .
- C. **individuele en/of groepsactiviteiten d.m.v.**
 17 spel . . . . .
 18 handwerken/handenaarheid . . . . .
 19 muziek, zang, ritme . . . . .
 20 wandelen . . . . .
 21 lezen, studeren . . . . .
 22 verzorgen van planten en/of tuinieren . . . . .
 23 gebruik maken van openbaar vervoer . . . . .

Leerperiode (maand + jaartal invullen)

Handtekening door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling

I	II	III	

* Het minimum aantal afgetekende vaardigheden dient tenminste 75 te zijn.

Aspecten van de verpleging m.b.t.

- 24 gebruik maken van openbare instellingen .....
- 25 winkelen .....

D. deelname aan:

- 26 bezigheidstherapie .....
- 27 arbeidstherapie .....
- 28 bewegingstherapie .....
- 29 muziek-/zangtherapie .....
- 30 creatieve therapie .....
- 31 andere vormen van expressieve therapie .....
- 32 fysiotherapie .....

E. de individuele situatie van de patiënt:

- 33 bij opname .....
- 34 bij introductie op de afdeling .....
- 35 bij het letten op contrabande .....
- 36 bij het opstellen en evalueren van een verplegingsplan .....
- 37 tijdens het uitleggen van het doel van de verpleging .....
- 38 de voorbereiding op een interne overplaatsing .....
- 39 tijdens het separeren van een patiënt .....
- 40 tijdens het reactiveren van een gehospitaliseerde patiënt .....
- 41 bij angst .....
- 42 bij verwardheid .....
- 43 bij onrust .....
- 44 bij autisme .....
- 45 bij affecten .....
- 46 bij agressie .....
- 47 bij desoriëntatie .....
- 48 bij spraakstoornissen .....
- 49 bij wegliepneigingen .....
- 50 bij voedselweigering .....
- 51 bij suïcidaalgedrag .....
- 52 gedurende een sluimerkuur .....

Leerperiode (maand + jaartal invullen)**I****II****III****Handtekening door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling**

Aspecten van de verpleging m.b.t.

- 53 gedurende een specifieke behandeling .....
- 54 bij chemotherapie .....
- 55 bij het gebruik van mechanische dwangmiddelen .....
- 56 gedurende een insult .....
- 57 bij bezoek .....
- 58 bij ontslag .....
- 59 in een nazorg bespreking .....
- 60 in het terminale stadium .....

F. groepsituaties

- 61 het bevorderen van contact tussen groepsleden .....
- 62 het leiden van groepsgesprekken .....
- 63 het introduceren van nieuw lid in een groep .....
- 64 het vertrek van lid uit een groep .....

G. voorbereiden op

- 65 verlof/vakantie .....
- 66 proefverlof .....
- 67 ontslag .....
- 68 arbeid buiten het ziekenhuis .....
- 69 plaatsing in gezinsverpleging .....
- 70 overplaatsing naar sluisintermaat etc. ....

H. externe contacten zoals

- 71 bezoek met patiënt aan arts buiten het ziekenhuis .....
- 72 deelnemen aan nazorg bespreking .....
- 73 huisbezoek met sociaal psychiatisch verpleegkundige / maatschappelijk werker .....
- 74 bezoek aan patiënt die werkt in het kader van de sociale werkvoorziening .....

Leerperiode (maand + jaartal invullen)

I

II

III

Handtekening door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling

Aspecten van de verpleging m.b.t.		III	II	I
75	bezoek aan een patiënt in een sluisinternaat			
76	bezoek aan een patiënt in een pleeggezin			
77	gesprek met geestelijke verzorger, curator etc. van de patiënt			
78	contact met functionarissen 1e echelon i.v.m. verpleging patiënt			
I. organisatie en leiding van een verpleegeenheid				
79	het maken van een werk/dag indeling			
80	mede opstellen van een dienst-rooster			
81	mede leiding geven aan patiënteneenheid gedurende de dagdienst			
82	mede leiding geven aan een patiënteneenheid gedurende de avonddienst			
83	mede leiding geven aan een patiënteneenheid gedurende de nachtdienst			
84	leiden van een werkbespreking			
85	werkleiding geven aan leerlingen			
86	dienstoverdracht na dagdienst			
87	dienstoverdracht na avonddienst			
88	dienstoverdracht na nachtdienst			
73	bezoek aan patiënt die werkt in het kader van de sociale werkvoorziening			

Leerperiode (maand + jaartal invullen)			Handtekening door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling
I	II	III	

SOMATISCHE VERPLEEGKUNDE*

Aspecten van de verpleging m.b.t.

A. verzorging verpleegeenheid

- 1 verzorging van het bed . . . . .
- 2 van een kortademige patiënt . . .
- 3 van een patiënt met decubitus
- 4 van een incontinente patiënt . .
- 5 van een patiënt die een speciale
houding behoeft . . . . .
- 6 patiënt in/uit bed helpen . . . . .
- 7 verzorgen van (ziken)kamer
van de patiënt . . . . .
- 8 verzorgen van dagverblijf/tuin-
kamer . . . . .
- 9 verzorgen van bed en kamer
voor opname patiënt . . . . .
- 10 verzorgen van bed/kamer na
ontslag patiënt . . . . .

B. de zorg voor individuele hygiëne bij:

- 11 dagelijkse wasbeurt . . . . .
- 12 wassen van een patiënt op bed
- 13 menstruatie . . . . .
- 14 incontinentie . . . . .
- 15 bad/douche . . . . .
- 16 mondverzorging . . . . .
- 17 huidverzorging . . . . .
- 18 haarverzorging . . . . .
- 19 scheren/make up verzorging . .
- 20 hand- en voetverzorging . . . .
- 21 verzorging van prothesen b.v.
contactlenzen, gehoorapparaat,
gebitsprothesen . . . . .

C. observatie en rapportage

- 22 bewustzijn en oriëntatie . . . . .
- 23 functioneren van de zintuigen
- 24 eetlust/misselijkheid/braken . .
- 25 pijn . . . . .
- 26 onrust/angst . . . . .
- 27 slaappatroon . . . . .
- 28 huidaspecten . . . . .
- 29 houding lichaam . . . . .

Leerperiode (maand + jaartal invullen)

Handtekening door of namens
het verpleegkundig hoofd van de afdeling

I

II

III

* Het minimum aantal afgetekende vaardigheden dient tenminste 60 te zijn.

Aspecten van de verpleging m.b.t.		Leerjaar 1 (2008-2009)		
		I	II	III
30	lichaamstemperatuur rectaal/axillair			
31	polskwabteiten			
32	ademhaling			
33	bloeddruk			
34	lengte en gewicht			
35	vochtbalans/voedingslijst			
36	excreta = urine- s.g. en reacties faeces			
	sputum			
	braaksel			
37	bovenstaande noteren en zo nodig in curve brengen			
D.	verzamenen van materiaal voor laboratoriumonderzoek			
38	van 24-uurs urine			
39	van faeces/sputum/bloed			
40	steriel opvangen van urine			
41	maaginhoud afnemen			
E.	desinfecteren en steriliseren van			
42	materiaal/gebruiksvoorwerpen/ instrumenten			
43	excrementen			
F.	toepassen van behandelingsaspecten t.a.v. medicatie			
44	medicijnen gereedmaken/ distributie			
45	medicijnen toedienen oraal/rec- taal en vaginaal			
46	medicijnen toedienen per injectie subcutaan en intramusculair			
47	medicijnen toedienen door mid- del van spray			
48	medicijnen toedienen door mid- del van zalfbehandeling			
49	oog indruppelen en spoelen			
50	zalfbehandeling van het oog			
51	neus indruppelen			

Leerperiode (maand + jaartal invullen)			Handtekening door of namens het verpleegkundig hoofd van de afdeling

BIJGEWOONDE HANDELINGEN*

1. proefpunctie .....
2. venasectie .....
3. lokale anesthesie .....
4. incisie van abces .....
5. wondhechting .....
6. E.E.G. ....
7. E.C.G. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....
12. ....
13. ....
14. ....
15. ....

* Deze gelden niet voor de 60 af te tekenen vaardigheden.

maand + jaartal

Handtekening
verpleegkundig hoofd van de afdeling

VERPLEEGD TIJDENS DE OPLEIDING

patiënten wiens ziektebeeld overwegend gekenmerkt wordt door:

een depressief syndroom

een manisch syndroom

een schizofroom syndroom

een paranoid hallucinatoir syndroom

een amnestisch syndroom

een amentieel syndroom

een delirante toestand

een hyperesthetisch emotionele toestand

psychastheen functioneren

neurastheen functioneren

hysterisch functioneren

verslaving

psychosomatische aandoeningen

Leerperiode (maand + jaartal invullen)

Handtekening
verpleegkundig hoofd van de afdeling

I

II

III

VERPLEEGKUNDIGE OPLEIDING	(medische kennis) + (humane) studiejaar I
kinderspsychiatrische aandoeningen	
zwakzinnigheid	
een schizofrenie syndroom	
een paranoïde delirieuze syndroom	
een amnestisch syndroom	
een amnesisch syndroom	
een delirium (aanval)	
een hyperesthetisch sensitieve toestand	
psychotische functies	
neurotische functies	
hypertich functies	
verleving	
psychosomatische aandoeningen	

Leerperiode (maand + jaartal invullen)			Handtekening verpleegkundig hoofd van de afdeling
I	II	III	

PATIËNTEN MET ONDERSTAANDE SOMATISCHE AANDOENINGEN

infectieziekten

gezwelvorming

ziekten van klieren met inwendige secretie

ziekten van het bloed

neurologische ziekten

hart en vaatziekten

ziekten van de luchtwegen

ziekten van het spijsverteringskanaal

ziekten van de nieren

ziekten van de geslachtsorganen

ziekten van het beenderenstelsel
gewrichten
fracturen

ziekten van de huid

ziekten van de zintuigen

Leerperiode (maand + jaartal invullen)

Handtekening
verpleegkundig hoofd van de afdeling

I

II

III

aansluitend bij verpleegkundige zorg	(afleveren (aanst) + benoemen) observatie		
	III	II	I
traumata			
vergiftigingen			
ziekten van kiezen met tandvleesziekten			
ziekten van het bloed			
neurologische ziekten			
hart en vaatziekten			
ziekten van de luchtwegen			
ziekten van het spijsverteringskanaal			
ziekten van de nieren			
ziekten van de geslachtsorganen			
ziekten van het bewegingsapparaat fracturen			
ziekten van de huid			
ziekten van de zintuigen			

Leerperiode (maand + jaartal invullen)	Handtekening verpleegkundig hoofd van de afdeling		
	I	II	III
<p>De leerperiode wordt ingevuld met de leerjaren, zodat rekening wordt gehouden met de persoonlijke faalster. Dit zal daarom in het geding en de houding van de verpleegkundige bij de beoordeling moeten komen. De verpleegkundige die met de leerlingen werkt en hen begeleidt zal bewaard of uitvoeren naar het overnemen van de leerperiode, maar niet de leerperiode zelf uitvoeren.</p> <p>De wijze waarop leeractiviteiten aan de leerling worden aangeboden is dan ook van groot belang. Men zal zich eerst moeten realiseren dat de onbegrijpenden waaronder de leerling te werk wordt gesteld, bepaald zijn voor de kwaliteit van de instructie en wordt door de kwaliteit van de begeleiding aan de patiënt. De verpleegkundige die direct betrokken zijn bij de opleiding en zij die deel uitmaken van de verpleegkundige, zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van de leerling. Om het een juist gebruik van het Overzicht Praktische Opleiding te kunnen maken is daarom overleg tussen de verpleegkundigen, die bij de totale opleiding zowel theoretisch als praktisch zijn betrokken, noodzakelijk. Dit is belangrijk voor de wijze waarop de leerlingen zich de verpleegkundige vaardigheden eigen kunnen maken en zich leren realiseren onder welke relatieve omstandigheden zij deze vaardigheden moeten kunnen uitvoeren.</p> <p>Bij de beoordeling van een leerling een vaardigheid voldoende beheerst, zal uiteindelijk worden de resultaten van de beoordeling betrokken worden op de leerling; de daarvoor nodige kennis bezit; zij moet het uitvoeren van de vaardigheid de patiënt op de juiste wijze behandelen.</p> <p>Wanneer de leerling in een leeractiviteit met de patiënt komt, is het noodzakelijk dat een leerling wordt begeleidt van ondersteunende kennis van het proces, welke overeenkomstig met elkaar verbanden zijn.</p> <p>De verantwoordelijkheid van de daartoe vastzette kennis instructie- en begeleiding is het zelfstandig/behoudend</p> <p>voltooiing van relatieve vaardigheden en handvaardigheden, in onderling verband, in het zelfstandig/behoudend.</p> <p>Voor de verwerking door de leerling van de gefixeerde leerproces, is integratie hiervan van bijzonder belangrijk.</p> <p>De instructie van de vaardigheden in relatie met de patiënt zal moeten plaats vinden onder begeleiding van een vaardigheid in het zelfstandig/behoudend.</p>			

Onderwerp	Onderwerp (aantal * 1000) afgeronden		
	III	II	I
theoretische kennis			
praktische kennis			
attitudes			
vaardigheden			

TOELICHTING

bij het gebruik van het Overzicht Praktische Opleiding

Leerlingen moeten leren en moeten daarom kunnen herkennen dat het uitgangspunt bij de uitoefening van het beroep van verpleegkundige is, dat de mens, die om wat voor reden dan ook hulp vraagt, in al de facetten van zijn mens zijn (somaatich, psychisch, sociaal, levens-beschouwelijk) centraal staat. Hieruit vloeit voort dat bij het geven van de gevraagde hulp, slechts kan worden uitgegaan van deze totaliteit, zodat rekening wordt gehouden met alle genoemde facetten. Dit zal daarom in het gedrag en de houding van de verpleegkundige tot uitdrukking moeten komen. De verpleegkundige die met de leerlingen werkt en hen be-geleidt zal bewust of onbewust door hen worden gezien als de beroepsbeoefenaar met wie de leerling zich identificeert.

De wijze waarop leersituaties aan de leerling worden aangeboden is dan ook van groot belang. Men zal zich steeds moeten realiseren dat de omstandigheden waaronder de leer-ling te werk wordt gesteld, bepalend zijn voor de kwaliteit van de leerervaring en tevens voor de kwaliteit van de zorgverlening aan de patiënt. De verpleegkundigen die direct be-trokken zijn bij de opleiding en zij die deel uitmaken van de verplegingsdienst, zijn verant-woordelijk voor de bescherming van de leerling. Om tot een juist gebruik van het Overzicht Praktische Opleiding te kunnen komen is daarom overleg tussen de verpleegkundigen, die bij de totale opleiding zowel theoretisch als praktisch zijn betrokken, noodzakelijk. Dit is bepalend voor de wijze waarop de leerlingen zich de verpleegkundige vaardigheden eigen kunnen maken en zich leren realiseren onder welke relationele omstandigheden zij deze vaardigheden moeten kunnen uitvoeren.

Bij de beoordeling of een leerling een vaardigheid voldoende beheerst, zal uiteraard mede in de totaliteit van de beoordeling betrokken moeten worden of de leerling:

- de daartoe nodige kennis bezit;
- tijdens het uitvoeren van de vaardigheid de patiënt op de juiste wijze benadert.

Voordat de leerling in een leersituatie met de patiënt komt, is het noodzakelijk dat aan-dacht wordt besteed aan onderstaande fasen van het leerproces, welke onverbrekelijk met elkaar verbonden zijn.

- overdracht van de daartoe vereiste kennis
- instructie- en bespreking in het oefenlokaal/leslokaal
- oefening van relationele vaardigheden en handvaardigheden, in onderling verband, in het oefenlokaal/leslokaal.

Voor de verwerking door de leerling van dit gefaseerde leerproces, is integratie hiervan van-zelfsprekend bijzonder belangrijk.

De uitvoering van de vaardigheden in relatie met de patiënt zal moeten plaats vinden onder begeleiding van een verpleegkundige (praktijkbegeleider).

In de eerste fase van het leerproces heeft de leerling allereerst voldoende kennis (theoretische opleiding) nodig, wil het aanschouwelijk maken van de desbetreffende vaardigheid in de tweede fase (in het oefenlokaal door de docent op de juiste wijze, ten aanzien van attitude - tempo - steriliteit - volgorde - etc.) effect sorteren.

De derde fase is de fase waarin de leerling zich onder begeleiding van de verpleegkundig docent, door veelvuldige oefening de desbetreffende technische vaardigheid eigen kan maken. De leerling kan een eerste aftekening in het oefenboekje¹ door de verpleegkundig docent krijgen (in het oefenlokaal), nadat hij bewezen heeft deze vaardigheid te kunnen uitvoeren, met inachtneming van de aspecten - veiligheid - steriliteit - volgorde - en met een tempo dat voor een goede verpleegkundige behandeling noodzakelijk is.

Deze fase is van essentieel belang, omdat de leerling hier een leersituatie wordt aangeboden waarbij fouten kunnen worden gemaakt, welke geen consequenties voor de patiënt hebben. Bij deze oefening zal ook steeds de juiste attitude ter sprake moeten komen.

Door de verpleegkundige vaardigheden te leren beheersen in het oefenlokaal, zal de leerling in de situatie met de patiënt bovengenoemde aspecten kunnen hanteren.

Bij het verkrijgen van vaardigheden, waarbij de instrumentele/manuele aspecten niet op de voorgrond staan - gedacht wordt aan relationele-, agogische- en psychiatrisch verpleegkundige vaardigheden - is eveneens een fasering van het leerproces van belang.

De vaardigheid zal dan pas afgetekend kunnen worden indien de leerling blijkt heeft gegeven van een integratie van attitude en vaardigheid. Eerst dan kan gesproken worden van een verplegingsituatie in haar totaliteit.

Om vanuit een leersituatie te komen tot een optimale verpleging, is begeleiding van de leerling gedurende zijn praktische opleiding een eerste vereiste.

De verpleegkundige praktijkbegeleider of het verpleegkundig hoofd van de afdeling tekent de verpleegkundige vaardigheden af, nadat de leerling heeft bewezen deze zelfstandig en met inachtneming van alle aspecten te kunnen uitvoeren.

Het Overzicht Praktische Opleiding moet worden gezien als een belangrijk hulpmiddel om het leerproces van de leerling te volgen. Bovendien geeft het Overzicht Praktische Opleiding aan welke vaardigheden de leerling zich tijdens de opleiding heeft eigen gemaakt en zelfstandig kan uitoefenen.

¹ Zie bladzijde 50.

ALGEMENE GEGEVENS

Het Overzicht Praktische Opleiding blijft gedurende de opleiding eigendom van de opleidingsinrichting en in die zin is de inrichting hiervoor verantwoordelijk. Voor het tijdig afleveren van de diverse onderdelen is de leerling mede verantwoordelijk.

Terwille van de uniformiteit, de volledigheid en de eensluidende bewoordingen, dienen onderstaande onderdelen ingevuld te worden onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de opleiding:

- Opleidingsinrichting(en)
- Opleidingsgegevens.

Daar de leerling zich bewust moet zijn van de plicht tot geheimhouding, wordt hierop in het Overzicht Praktische Opleiding gewezen. Alvorens de leerling tot het praktijkveld wordt toegelaten, dus na de introductieperiode, zal hij door ondertekening van de tekst geacht worden zich in overeenstemming hiermede te gedragen.

PRAKTIJKLEERPERIODEN

In het Overzicht Praktijkperiodes, blz. 6/7 moet de *doelstelling* van de desbetreffende afdeling worden omschreven. Met de naamgeving, zoals deze in de desbetreffende inrichting geldt, kan niet worden volstaan.

Dus *niet*: afdeling Klaproos, Semmelweis, A III of Paula, maar bijvoorbeeld: afdeling kortdurende behandeling, afdeling gerontopsychiatrie enz.

VERPLEGING

Nadat de desbetreffende leerling in een gesprek met het verpleegkundig hoofd van de afdeling heeft blij gegeven van voldoende kennis, inzicht en vaardigheid met betrekking tot de verpleging van patiënten met aandoeningen zoals vermeld in het Overzicht Praktische Opleiding, kan aftekening door genoemde functionaris plaats vinden.

OBSERVATIE EN RAPPORTAGE

Vanaf het begin van de opleiding zal de leerling erop gewezen moeten worden dat het duidelijk noteren, in korte bewoordingen van hetgeen waargenomen wordt belangrijk is.

Rapportage zal behalve meetbare feiten (onder meer temperatuur, pols, hoeveelheid urine) in ieder geval de waarneembare feiten (onder meer transpireren, braken, huilen, huidskleur) moeten bevatten. Wanneer de leerling bepaalde feiten waarneemt (bijvoorbeeld patiënt lijkt pijn/angst te hebben), moet in het rapport vermeld worden, waarop deze waarnemingen zijn gebaseerd (bijvoorbeeld mededeling van de patiënt, grijpen naar oor door kind, angstig huilen).

De docent-verpleegkundige beoordeelt daarna het verslag op taalgebruik, vormgeving en inhoud en bespreekt dit met de leerling. Zo mogelijk wordt hierbij ook het verpleegkundig hoofd betrokken. Indien het verslag met voldoende is beoordeeld, tekent de docent-verpleegkundige dit in het Overzicht Praktische Opleiding af.

KLINISCHE LESSEN

Hierbij moet duidelijk omschreven worden welke aandoening is besproken, bijvoorbeeld een patiënt met hepatitis.

Deze lessen dienen te worden gegeven onder verantwoordelijkheid van het verpleegkundig hoofd van de afdeling. De patiënt over wie de les handelt moet door de betrokken leerling worden verpleegd. Nadat de leerling de essentie van de desbetreffende les, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, heeft weergegeven, wordt de handtekening door het verpleegkundig hoofd van de afdeling of de praktijkbegeleider in het Overzicht Praktische Opleiding geplaatst.

Een evenredige verdeling van het vereist aantal klinische lessen over alle leerperiodes is noodzakelijk.

PATIËNTEN-BESPREKINGEN

Het doel van de bespreking is met inbreng van en in overleg met verpleegkundigen, ziekenverzorg(st)ers, leerling-verpleegkundigen en leerling-ziekenverzorg(st)ers, de verpleging van de patiënt zoveel mogelijk ten aanzien van het verplegingsplan, aan zijn individuele behoeften en mogelijkheden aan te passen. Eventueel kunnen ook andere deskundigen aan een dergelijke bespreking deelnemen.

Deze besprekingen dienen te worden afgetekend door het verpleegkundig hoofd van de afdeling, nadat de leerling de essentie van de betreffende bespreking heeft weergegeven.

VERPLEEGKUNDIGE VERSLAGEN

De verpleegkundige verslagen worden door het verpleegkundig hoofd van de afdeling of door een verpleegkundige van de afdeling aan wie deze taak gedelegeerd is, bezien op de juistheid van de inhoud.

WERKSTUKKEN

Deze worden door de desbetreffende vakdocent besproken, beoordeeld en afgetekend.

OEFENBOEKJE

Aangezien het Overzicht Praktische Opleiding gedurende de opleiding in het bezit van de inrichting blijft, verdient het gebruik van een oefenboekje, dat in het bezit van de leerling blijft, aanbeveling.

In dit boekje kunnen de door de leerling verrichte vaardigheden worden afgetekend, waardoor hij een inzicht in zijn vorderingen tijdens de opleiding kan verkrijgen.

Bestelnr. 50102

De tekst van dit boekje is conform de bijlage bij het besluit van de Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne no. 29378 d.d. 29 september 1977 Stcrt. 193 tot vaststelling van het Overzicht Praktische Opleiding diploma B-verpleegkundige.

juni 1978 (2)